

Záróvizsga tételek
Óvodapedagógia BA
2021/22.

Érvényes: legkorábban 2023 júniusában záróvizsgázó Hallgatókra, visszavonásig.

1. Az óvodai nevelés története a kezdetektől, különös tekintettel a reformkortól napjainkig tartó időszakra.
2. Az óvoda helye a köznevelés rendszerében; az óvodai nevelés funkciója, cél- és feladatrendszere; az intézményes óvodai nevelés jogszabályi környezete, törvényi háttere; az intézményes óvodai nevelés dokumentumai és a tervező munka.
3. Az óvodáskorú gyermek személyiségének fejlődése – tényezők és törvényszerűségek: a 3-6 éves gyermek testi, kognitív és nyelvi fejlődésének bemutatása, az óvodai komplex fejlesztés játékhelyzetei, saját élmények elemzése.
4. Az emocionális és szociális fejlődés pszichológiai jellemzői óvodáskorban. Az érzelmek és az akarat megnyilvánulásai; az emocionális és szociális fejlesztés lehetőségei az óvodai tevékenységek rendszerében; érzelem- és élményfeldolgozás esetbemutatással, az indulatok feldolgozása óvodáskorban esetbemutatással.
5. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció kérdése; az óvoda mint másodlagos szocializációs színtér. A szociális nevelés főbb sajátosságai és kérdéskörei. A szociális képességek-és készségek megalapozása a befogadás óvodai helyzetében, a munkajellegű tevékenységekben és a különféle játékhelyzetekben; a szociális érzelmek megalapozása és fejlesztési lehetőségei az óvodai nevelés rendszerében példákkal alátámasztva.
6. A gyermeki jogok és szükségletek összehasonlító elemzése, a szükségletek kielégítésére irányuló pedagógiai eljárások. Az óvodáskorú gyermek pszichikus megismerő folyamatának jellemzői és fejlesztésének lehetőségei. A gyermek egyéni fejlődése, a fejlődés nyomon követése, az egyénre szabott nevelés és fejlesztés lehetőségei.
7. A családi nevelés jelentősége a gyermek személyiségfejlődésében. A család funkciói, a családi nevelés lehetséges tendenciái, a professzionális és a laikus nevelés összefüggései. A családdal való együttműködés pedagógiai specifikumai az óvodába lépéstől (befogadástól) az iskolába lépésig. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái. Gyermekvédelem az óvodában.
8. A játék mint a gyermeki személyiség megismerésének és fejlesztésének eszköze. A játék szerepe a személyiség fejlődésében és a szociális kompetenciák fejlesztésében. Az óvodáskorú gyermek játéka, a játék helye az óvodai nevelés cél- és feladatrendszerében.

9. Az óvodás korú gyermek testi fejlődése. A mozgás komplex személyiségfejlesztő hatása. Az óvodai mozgástevékenység helye, szerepe, tartalma. A mozgásos és koordinációs készségek. A mozgás szerepe az egészséges életmódra nevelésben – ennek gyakorlati megvalósítási lehetőségei konkrét helyzetleírások bemutatásával.
10. Az óvodáskorú gyermek kommunikációjának sajátosságai. Nyelvi képességeinek és nyelvi részképességeinek fejlesztési lehetőségei a kommunikációs modell szerephelyzeteinek megfelelően: közlőként és befogadóként az óvodai tevékenységrendszer játékhelyzeteiben. A nyelvi fejlesztés lehetőségei a munka jellegű és a gondozási tevékenységek során.
11. Az óvodai verselés, mesélés helye, szerepe, feladatai, módszerei az óvodai nevelés cél- és feladatrendszerében. Az irodalmi kompetencia megalapozása és erősítése projekt-szemlélettel, komplex játékhelyzetekben. Az óvodai irodalmi játékhelyzetek szerepe az olvasóvá nevelés megalapozása szempontjából. A gyermekkultúrát alakító intézmények, fórumok, rendezvények; gyermekkönyvkultúra, kiadók, illusztrátorok.
12. A zenei nevelés: ének, zene, énekes játék, gyermektánc jelentősége és kompetenciafejlesztő hatása. A zenei képesség- és készségfejlesztés területei az óvodai zenei nevelésben. A zenei nevelés kapcsolata más tevékenységi formákkal, komplex fejlesztő hatása.
13. A vizuális nevelés (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) jelentősége és kompetenciafejlesztő hatása. A gyermeki alkotás és önkifejezés lehetőségének megteremtése, pedagógiai lehetőségei. Saját pedagógiai tapasztalatok tudatos elemzése. Vizuális alkotó feladatok tervezése; a vizuális képességfejlesztés tervezése projekt szemlélettel.
14. A külső világ tevékeny megismerésének sajátos feladatai az óvodában. A környezet megismerése, védelme. A fenntarthatósághoz és a környezethez való pozitív viszony alakítása, attitűdformálás. A környezeti nevelés megvalósítása pedagógiai projekt keretében. Munka jellegű tevékenységek az óvodai nevelés során.
15. A tanulás megvalósulása az óvodai tevékenységek rendszerében. Az óvodai tevékenységekben megnyilvánuló játékos tapasztalatszerzés értelmezése, a játékba integrált tanulás. Az óvodapedagógus szerepe az óvodai élet tevékenységeiben megvalósuló tanulás során (saját pedagógiai tapasztalatok elemzése).
16. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (a különleges bánásmódot igénylő gyermekek és a hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek) nevelésének pszichológiai-pedagógiai megközelítése. Integráció, inklúzió az óvodában. Az óvodapedagógus feladatai a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált nevelésében.

17. Az iskolai életre való alkalmasság elősegítése az óvodai életben. Az iskolába történő átmenet és a differenciálás pedagógiai kérdései. Az iskolaérettség kritériumai, vizsgálati módszerei. A tankötelezettség feltételei, törvényi előírásai.
18. Az országosan minősített óvodai programok. Az óvodai nevelést szabályozó dokumentumok. Tudatosság és tervszerűség az óvodai nevelőmunkában, elvi és módszertani kérdések. Tervezés és megvalósítás a digitális kor gyermekeinek óvodai nevelése során.
19. A munkahely mentálhigiénéje. Az óvoda mint munkahely és intézmény mentálhigiénés célja, feladatai. Pedagógusok mentálhigiénéje, a munkahely közérzetét meghatározó tényezők, etikai normák.
20. Az óvodapedagógusi hivatás jellemzése; a pedagógiai kompetencia rendszere; az óvodapedagógus szerep tartalma, normái, változásai. Önismeret, szakmai fejlődés és önreflexió. Az óvodapedagógus értelmiségi szerepvállalása. A pedagógus életpálya modell és az előmeneteli rendszer főbb aspektusai, a portfólió készítése.